

زنان،
صلح و امنیت

نگاهی اجمالی

سازمان ملل متحد

زنان، صلح و امنیت

نگاهی اجمالی

فهرست مندرجات

۲	قطعه نامه شماره ۱۳۲۵ شورای امنیت (۲۰۰۰)
۵	نگاهی اجمالی بر این مطالعه
۶	آثار درگیری های مسلحانه بر زنان و دختران
۸	چارچوب حقوقی بین المللی
۱۰	فرآیندهای صلح
۱۲	عملیات حفظ صلح
۱۴	عملیات انسان دوستانه
۱۶	بازسازی و بازپروری
۱۸	خلع سلاح، رفع بسیج عمومی و ادغام مجدد
۲۰	بیانیه ریاست شورای امنیت

**قطعه نامه شماره ۱۳۲۵ شورای امنیت (۲۰۰۰)
تصویب شده در چهار هزار و دو بیست و سیزدهمین جلسه شورای امنیت در ۲۱ اکتبر ۲۰۰۰**

شورای امنیت

با یادآوری قطعه نامه های خود به شماره ۱۳۶۱ (۱۹۹۹) مورخ ۲۵ اوت ۱۹۹۹، ۱۲۶۵ (۱۹۹۹) مورخ ۱۷ سپتامبر ۱۹۹۹، ۱۳۹۶ (۱۹۹۹) مورخ ۱۹ آوریل ۲۰۰۰ و ۱۳۱۴ (۲۰۰۰) مورخ ۱۱ اوت ۲۰۰۰ و همچنین بیانیه های رئیس آن، و نیز با یادآوری سخنان ریاست شورا که به مناسبت روز حقوق زنان و صلح بین المللی (روز بین المللی زنان) در تاریخ هشتم مارس ۲۰۰۰ خطاب به مطبوعات ایراد شد (SC/6816)،

و همچنین با یادآوری تعهدات بیانیه یکن و برنامه اقدام (A/52/231) و نیز تعهدات مندرج در سند نتایج بیست و سومین جلسه ویژه مجمع عمومی سازمان ملل متحد تحت عنوان «زنان ۲۰۰۰: برابری جنسیتی، توسعه و صلح برای قرن بیست و یکم» (A/S-23/10/Rev.1) به ویژه تعهدات مربوط به زنان و درگیری های مسلحانه،

با در نظر گرفتن مقاصد و اصول منشور ملل متحد و مسئولیت بنیادین شورای امنیت طبق منشور برای حفظ صلح و امنیت بین المللی؛

با ابراز نگرانی درخصوص این که شهروندان عادی، به ویژه زنان و کودکان، اکثریت عمده اشخاصی را تشکیل می دهند که تحت تاثیر اثرات نامطلوب درگیری های مسلحانه قرار می گیرند شامل پناهندگان و اشخاصی که در کشورشان آواره شده اند، و به طور روزافزون هدف عناصر مسلح و نظامیان قرار می گیرند و با شناسایی آثار متعاقب آن بر صلح و آشتی پایدار، با تاکید مجدد بر نقش مهم زنان در پیشگیری و حل و فصل مناقشات و ایجاد صلح، و با تاکید بر اهمیت مشارکت برابر و دخیل بودن کامل آنان در تمام تلاش هایی که برای حفظ و ترویج صلح و امنیت انجام می شوند، و نیاز به افزایش نقش آنان در تصمیم گیری ها درخصوص پیشگیری و حل و فصل مناقشات،

همچنین با تاکید مجدد بر نیاز به اجرای کامل قانون حقوق بشر و انسان دوستانه بین المللی که از حقوق زنان و دختران هنگام و پس از درگیری ها حمایت می کند،

با تاکید بر نیاز به این که تمام طرفین تضمین کنند برنامه های مین روبی و آگاه سازی در خصوص مین نیازهای خاص زنان و دختران را در نظر بگیرند،

با به رسمیت شناختن نیاز فوری به گنجاندن دیدگاه جنسیتی در عملیات حفظ صلح و در این خصوص با ملاحظه اعلامیه ویندهوک (Windhoek Declaration) و برنامه کاری نامیبیا درخصوص گنجاندن دیدگاه جنسیتی در عملیات چند بعدی پشتیبانی از صلح (S/2000/693) ،

همچنین با به رسمیت شناختن اهمیت توصیه های مندرج در بیانیه ریاست شورای امنیت خطاب به مطبوعات در تاریخ هشتم مارس ۲۰۰۰ در خصوص آموزش تخصصی کلیه پرسنل حافظ صلح درباره حمایت ، نیازهای خاص و حقوق بشری زنان و کودکان در حین مناقشات،

با تصدیق این که درک آثار درگیری های مسلحانه بر زنان و کودکان، ترتیبات نهادین مؤثر برای تضمین حمایت از آنان و مشارکت کامل آنان در فرآیند صلح می توانند سهم چشمگیری در حفظ و ترویج صلح و امنیت بین المللی داشته باشد،

با ملاحظه نیاز به ادغام داده ها در باره آثار درگیری های مسلحانه بر زنان و دختران،

۱ - به کشورهای عضو قویاً توصیه می کند حضور بیشتر زنان در سطوح تصمیم گیری در نهادها و سازوکارهای ملی، منطقه ای و بین المللی برای جلوگیری، مدیریت و حل و فصل مناقشات را تضمین کنند،

۲- دبیرکل را ترغیب می کند برنامه کاری راهبردی (A/49/587) خود که افزایش مشارکت زنان در سطوح تصمیم گیری در حل و فصل مناقشات و فرآیندهای صلح را درخواست می کند اجرا کند؛

۳- به دبیرکل قویاً توصیه می‌کند تعداد بیشتری از زنان را به عنوان نمایندگان و فرستادگان ویژه از جانب خود به منظور احراز سمت‌های مناسب منصوب کند و در این خصوص از کشورهای عضو دعوت می‌کند نامزدهای خود را به دبیرکل معرفی کنند تا نام آنان در فهرست متمرکز اسامی که به طور منظم روزآمد می‌شود گنجانده شود.

۴- همچنین به دبیرکل قویاً توصیه می‌کند نقش و مشارکت زنان در عملیات میدان محور سازمان ملل و به ویژه در بین ناظران نظامی، پلیس غیرنظامی، پرسنل حقوق بشر و امور انسان دوستانه را گسترش دهد؛

۵- تمایل خود برای گنجاندن چشم‌انداز جنسیتی در عملیات حفظ صلح را اعلام می‌کند و به دبیرکل قویاً توصیه می‌نماید تضمین کند که، هرگاه مناسب باشد، عملیات میدانی شامل اجزاء جنسیتی نیز باشند؛

۶- از دبیرکل درخواست می‌کند دستورالعمل‌ها و مواد آموزشی درخصوص حمایت، حقوق و نیازهای ویژه زنان و نیز درباره اهمیت درگیر کردن زنان در تمام تدابیر حفظ صلح و استقرار صلح را در اختیار کشورهای عضو قرار دهد، از کشورهای عضو دعوت می‌کند این عناصر و همچنین آموزش آگاهی درخصوص بیماری ایدز و ویروس آن را در برنامه‌های آموزش ملی پرسنل پلیس نظامی و غیرنظامی به منظور آمادگی برای استقرار نیروها بگنجانند و همچنین از دبیرکل درخواست می‌کند تضمین نماید که پرسنل غیرنظامی عملیات حفظ صلح آموزش مشابه دریافت کنند.

۷- به کشورهای عضو قویاً توصیه می‌کند پشتیبانی مالی، فنی و تدارکاتی داوطلبانه خود از تدابیر آموزش حساس به جنسیت را شامل تدابیری که به وسیله صندوق‌ها و برنامه‌های مربوط اتخاذ شده اند و در کنار سایر صندوق‌ها و برنامه‌ها شامل صندوق ملل متحد برای زنان، صندوق کودکان ملل متحد، و توسط دفتر کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد و سایر نهادهای مربوط انجام می‌شوند را افزایش دهند.

۸- از تمام فعالان دخیل دعوت می‌کند، هنگام مذاکره در باره و اجرای موافقت‌نامه‌های صلح، چشم‌انداز جنسیتی اتخاذ کنند که، در کنار سایر موارد، شامل نکات زیر است:

الف - نیازهای خاص زنان و دختران هنگام بازگشت به وطن و اسکان مجدد و نیازهای بازپروری، ادغام مجدد و بازسازی پس از مناقشات؛

ب - تدابیری که از برنامه‌های صلح و فرآیندهای بومی صلح زنان محلی برای حل و فصل مناقشات پشتیبانی می‌کنند و زنان را در تمام سازوکارهای اجرای موافقت‌نامه‌های صلح دخیل می‌کنند؛

ج - تدابیری که حمایت از و احترام به حقوق بشر زنان و دختران را تضمین می‌کنند به ویژه به این دلیل که به قانون اساسی، نظام انتخاباتی، پلیس و قوه قضائیه مربوط می‌شوند؛

۹- از تمامی طرفین درگیری‌های مسلحانه درخواست می‌کند قوانین بین‌المللی حاکم بر حقوق و حمایت از زنان و دختران، به ویژه به عنوان شهروندان غیرنظامی، به خصوص تعهدات آنان تحت کنوانسیون ژنو مورخ ۱۹۴۹ و پروتکل الحاقی آن به تاریخ ۱۹۷۷، کنوانسیون پناهندگان مورخ ۱۹۵۱ و پروتکل الحاقی آن به تاریخ ۱۹۶۷، کنوانسیون حذف کلیه شکل‌های تبعیض علیه زنان مورخ ۱۹۷۹ و پروتکل اختیاری آن به تاریخ ۱۹۹۹، و کنوانسیون سازمان ملل متحد در خصوص حقوق کودک مورخ ۱۹۸۹ و دو پروتکل اختیاری آن مورخ ۲۵ مه ۲۰۰۰ را به طور کامل رعایت کنند و مفاد اساسنامه رم درباره دیوان کیفری بین‌المللی را در نظر بگیرند؛

۱۰- از تمامی طرفین درگیری‌های مسلحانه درخواست می‌کند به منظور حمایت از زنان و دختران در مقابل خشونت‌های مبتنی بر جنسیت، به ویژه تجاوز و سایر شکل‌های سوءاستفاده جنسی و سایر شکل‌های خشونت هنگام درگیری‌های مسلحانه تدابیر خاص اتخاذ کنند؛

۱۱- بر مسئولیت کلیه کشورها برای پایان دادن به بخشودگی از مجازات و تحت پیگرد قانونی قرار دادن مسئولان نسل‌کشی، جنایت علیه بشریت و جنایات جنگی شامل خشونت‌های جنسی و سایر خشونت‌ها علیه زنان و دختران تأکید می‌کند و در این خصوص بر نیاز به حذف مقررات عفو در مورد این جنایات، هرگاه امکان‌پذیر باشد، تأکید می‌کند؛

۱۲- از کلیه طرفین درگیری های مسلحانه دعوت می‌کند به ماهیت غیرنظامی و انسان دوستانه اردوگاه‌ها و شهرک‌های پناهندگان احترام بگذارند و نیازهای خاص زنان و دختران شامل نیازهای آنان در طراحی این مراکز را در نظر بگیرند و قطعنامه‌های شماره ۱۲۰۸ (۱۹۹۸) مورخ ۱۹ نوامبر ۱۹۹۸ و ۱۲۹۶ و ۲۰۰۰ (۲۰۰۰) مورخ ۱۹ آوریل ۲۰۰۰ را یادآوری می‌کند؛

۱۳- تمام اشخاصی که در برنامه‌ریزی برای خلع سلاح، رفع بسیج عمومی و ادغام مجدد دخیل هستند را تشویق می‌کند نیازهای مختلف جنگجویان سابق و نیازهای افراد تحت تکفل آن‌ها را در نظر بگیرند؛

۱۴- باتوجه به نیازهای زنان و دختران به منظور لحاظ کردن معافیت‌های مناسب انسان دوستانه، هرگاه طبق ماده ۴۱ منشور سازمان ملل متحد تدابیری اتخاذ شود، آمادگی خود برای در نظر گرفتن آثار بالقوه آن‌ها بر جمعیت غیرنظامی را مورد تاکید مجدد قرار می‌دهد؛

۱۵- برای تضمین این که هیئت‌های نمایندگی شورای امنیت ملاحظات جنسیتی و حقوق زنان، شامل مشاوره کامل با گروه‌های محلی و بین‌المللی زنان را در نظر بگیرند، آمادگی خود را اعلام می‌کند؛

۱۶- از دبیرکل دعوت می‌کند درخصوص آثار درگیری های مسلحانه بر زنان و دختران، نقش زنان در استقرار صلح و ابعاد جنسیتی فرآیندهای صلح و حل و فصل مناقشات مطالعات لازم را انجام دهد و همچنین از وی دعوت می‌کند گزارشی از نتایج این مطالعه را ارائه دهد و آن را در اختیار تمام کشورهای عضو سازمان ملل متحد قرار دهد؛

۱۷- از دبیرکل درخواست می‌کند، هرگاه مقتضی باشد، گزارش پیشرفت درخصوص گنجاندن امور جنسیتی در تمامی دوره ماموریت های حفظ صلح و همچنین سایر ابعاد مربوط به زنان و دختران را در گزارش خود بگنجانند؛

۱۸- تصمیم گرفته است به طور فعال این موضوع را پیگیری نماید ؛

نگاهی اجمالی بر این مطالعه

از آنجایی که زنان و دختران در تلفات ناشی از درگیری های مسلحانه سهم چشمگیری دارند، بر اساس نتایج مطالعات منتشره از سوی سازمان ملل متحد در اکتبر ۲۰۰۲ نیازهای آنان باید در کانون کلیه فعالیت های صلح سازمان ملل متحد از عملیات حفظ صلح گرفته تا کمک های انسان دوستانه تا خلع سلاح، بازسازی و بازپروری، قرار بگیرد.

این مطالعه، به نام *زنان، صلح و امنیت*، که به سفارش شورای امنیت تهیه شده است، ابعاد جنسیتی در مسایل صلح و امنیت را شناسایی می کند و پاسخ های نظام ملل متحد و همچنین چالش های چشمگیر را مورد بحث و بررسی قرار می دهد. این مطالعه، آثار درگیری های مسلحانه بر زنان و دختران، چارچوب بین المللی حقوقی، فرآیندهای صلح، عملیات حفظ صلح، عملیات انسان دوستانه، بازسازی و بازپروری و خلع سلاح، رفع بسیج عمومی و ادغام مجدد را در برمی گیرد.

در خصوص هر موضوع خاص، به منظور تضمین توجه بیشتر به برابری جنسیتی در تمام مراحل فرآیندهای صلح، در فعالیت های انسان دوستانه و در فرآیند بازسازی، این مطالعه برای هر فعالیت مشخص توصیه هایی ارائه می دهد. این مطالعه سعی نمی کند از آنچه سازمان ملل در حمایت از برابری جنسیتی در تمام این حوزه ها انجام می دهد نگاهی جامع ارائه دهد ولی در عین حال مثال های توضیحی ارائه و به شکاف ها و محدودیت ها اشاره می کند.

در قطعه نامه شماره ۱۳۲۵ مورخ ۳۱ اکتبر ۲۰۰۰، شورای امنیت از کوفی عنان، دبیرکل سازمان ملل متحد، درخواست کرد درخصوص زنان، صلح و امنیت مطالعه ای انجام دهد. خانم آنجلا، ای.وی.کینگ، مشاور ویژه در امور جنسیتی و پیشرفت زنان، بر نحوه تهیه آن با هماهنگی نزدیک با ستاد ویژه بین کارگزاری زنان، صلح و امنیت نظارت داشت. این مطالعه بر اساس تحقیقات و دروندادهای موجود سازمان ملل متحد، برنامه ها، صندوق ها و کارگزاری های تخصصی آن، کشورهای عضو، دانشگاهیان و صاحب نظران، و سازمان های ملی منطقه ای و بین المللی غیردولتی (NGO) تهیه شده است.

این مطالعه بر اساس قطعه نامه های شورای امنیت درخصوص کودکان و درگیری های مسلحانه، در باره حمایت از غیر نظامیان در درگیری های مسلحانه و جلوگیری از درگیری های مسلحانه، و همچنین قطعه نامه ۱۳۲۵ تهیه شده است. قطعه نامه مذکور اهمیت قرار دادن ابعاد جنسیتی در کانون تمام فعالیت های صلح ملل متحد را مورد تاکید قرار می دهد، گام های بعدی لازم را شناسایی و نقش ها و مسئولیت های تمام افرادی که در فعالیت های سازمان ملل متحد برای صلح و امنیت دخیل هستند را ارائه می کند.

گزارش دبیرکل (S/2002/1154) بر اساس یافته های این مطالعه به شورای امنیت ارائه شد و در جلسه علنی مورخ ۲۵ اکتبر ۲۰۰۲ شورا مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

این کتاب تحت عنوان *نگاه اجمالی خلاصه ای از عناصر کلیدی مطالعه را ارائه می کند و حاوی توصیه هایی برای اقدام است که در گزارش دبیرکل برای ملاحظه شورای امنیت تسلیم شده اند.*

آثار درگیری های مسلحانه بر زنان و دختران

• بسیاری از تجارب زنان و دختران در درگیری های مسلحانه همانند تجارب مردان و پسران است. آنان از همان ضربات روحی رنج می‌برند، به زور آواره می‌شوند، زخمی و کشته می‌شوند، و در طی و پس از مناقشات برای گذران زندگی و امرار معاش با مشکل مواجه می‌شوند. ولی بین آن‌ها تفاوت‌های مهم وجود دارند. زنان و دختران به اهداف اصلی درگیری های مسلحانه تبدیل شده‌اند و از آثار آن به گونه ای نامتناسب رنج برده‌اند - به ویژه چون خشونت های مبتنی بر جنسیت و جنسی به سلاح‌های جنگی و یکی از خصوصیات بارز درگیری های مسلحانه معاصر تبدیل شده‌اند. زنان و کودکان همچنین اکثریت پناهندگان جهان و افراد آواره درون کشورها را تشکیل می‌دهند.

• زنان و دختران نسبت به تمام شکل‌های خشونت آسیب‌پذیر هستند ولی نسبت به خشونت و بهره‌برداری جنسی شامل شکنجه، تجاوز، تجاوز گروهی، بارداری اجباری، بردگی جنسی، فحش‌های اجباری و قاچاق، آسیب‌پذیری ویژه ای دارند. دسترسی آسان به اسلحه، خشونت‌های بین افراد شامل خشونت‌های خانوادگی را افزایش می‌دهد و این نوع خشونت‌ها اغلب در طی مناقشات ادامه می‌یابند و ممکن است حتی پس از مناقشات نیز افزایش یابند.

• درگیری‌های مسلحانه میزان نابرابری بین زن و مرد را شدیدتر و همچنین تبعیض علیه زنان و دختران را شدت می‌بخشد. اگر زنان در تصمیم‌گیری‌ها شرکت نکنند، احتمال این که در تصمیمات مربوط به مناقشات یا فرآیند صلح شرکت کنند وجود ندارد.

• عواقب سلامتی برای زنان و دختران طی مناقشات فوق‌العاده زیاد هستند. زنان و دختران به دلیل نقش‌های جنسی و تولید مثلی خود بسیار آسیب‌پذیر هستند. تبعیض جنسیتی می‌تواند به تامین نابرابر غذا برای زنان و دختران بیانجامد که این امر باعث سوء تغذیه و سایر مشکلات مربوط به سلامت خواهد شد. تجربه کردن یا شاهد بودن مرگ، جدایی، تجاوز، شکنجه، ویرانی، از بین رفتن وسایل امرار معاش و محرومیت عمده می‌توانند فشارهای روحی و اجتماعی شدید بوجود آورند.

• وظایف روزانه زنان به عنوان تامین کننده و مراقبت کننده به گونه ای روزافزون مشکل تر و خطرناک تر می‌شوند بویژه هم زمان با این که خدمات عمومی و کالاهای خانگی کمتر و کمتر در دسترس قرار می‌گیرند. درگیری های مسلحانه، زنان را مجبور می‌سازد برای امنیت و امرار معاش خانواده مسئولیت‌های بیشتری به عهده بگیرند. ولی فقدان حق مالکیت زمین و دارائی تلاش‌های آن‌ها را محدود می‌کند. زنان و دختران مشاغل جدید یا غیرسنتی به عهده می‌گیرند. در نتیجه رقابت روزافزون در بخش غیررسمی، زنان و دخترانی که از بخش رسمی به طور اجباری خارج شده‌اند را ممکن است به اجبار به سمت فعالیت‌های غیرقانونی خطرناک هدایت نماید.

• درگیری های مسلحانه همچنین روابط و ساختارهای اجتماعی را نیز تغییر می‌دهد. زنان و همچنین مردان قربانی بازداشت و «ناپدید شدن» می‌شوند. «ناپدید شدن» بستگان مذکر زنان را به ویژه در جوامعی تحت تاثیر قرار می‌دهد که موقعیت آن‌ها به طور مستقیم با روابط شان با مردان مرتبط است. مادامیکه زنان کماکان امید داشته باشند بستگان‌شان بازگردند، تحت تاثیر ضربات روحی قرار دارند و نمی‌توانند تسکین پیدا کنند.

• دختران با مشکلات خاص مواجه هستند. به عنوان راهبردی برای فائق آمدن بر مشکلات در خانوارهایی که در وضعیت بد اقتصادی به سر می‌برند، ممکن است مجبور شوند بسیار زودتر از زمان معمول ازدواج کنند. معمولاً در زمان جنگ تعداد دانش آموزان دختر کاهش می‌یابد. هنگامی که دختران به صورت اجباری سرپرستی خانوار را به عهده می‌گیرند، شدیداً نادیده انگاشته می‌شوند، از انگ‌های اجتماعی رنج می‌برند و به طور روزافزون با خطرات سوء استفاده و خشونت‌های جنسی تهدید می‌شوند.

• زنان و دختران پناهنده، به وطن بازگشته و زانی که در کشور خود آواره شده‌اند در تمامی مدت آوارگی، فرار، اسکان در اردوگاه‌ها و شهرک‌ها از نقض حقوق بشر رنج می‌برند. ساختارهای ضعیف یا از بین رفته حمایت‌های اجتماعی باعث امنیت کمتر، خطرات بیشتر ناشی از مزاحمت‌ها یا سوءاستفاده و مشکلات در دسترسی به کمک‌های لازم برای ادامه زندگی می‌انجامند. مشکلاتی که فراروی زنان و دختران قرار دارند اغلب در برنامه‌ها و مدیریت اردوگاه‌ها شناسایی یا به آن‌ها پرداخته نمی‌شود. مشارکت بیشتر زنان در اتخاذ تصمیمات مربوط به سازماندهی اردوگاه‌ها، طراحی سرپناه‌ها و امکانات و توزیع ملزومات برای کاهش خطرانی که زنان و دختران را تهدید می‌کند، جنبه حیاتی دارد.

- زنان و دختران تنها قربانیان درگیری های مسلحانه نیستند؛ آن ها عوامل فعال نیز هستند. آن ها می توانند در مناقشه شرکت کنند یا پشتیبانی غیرنظامی تامین کنند؛ یا ممکن است فریب داده شوند و مجبور شوند نقش های مختلف ایفا کنند. زنان و دختران ممکن است به اجبار به بردگی جنسی دست بزنند یا مجبور شوند برای گروه های درگیر در جنگ به عنوان افراد غیرنظامی کار کنند. بسیاری از زنان موجب خاتمه درگیری، ایجاد صلح و خلع سلاح می شوند. آنان در بازسازی بافت اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی جوامع شان دخیل هستند. ولی حتی در مواردی که زنان در فرآیندهای غیررسمی صلح نیز درگیر هستند، معمولاً هنگام آغاز مذاکرات رسمی صلح، کنار زده می شوند.

- آثار خاص مناقشات بر زنان یا دختران واکنش های ویژه جامعه بین المللی را می طلبد. ضروری است به تفاوت ها و نابرابری های مبتنی بر جنسیت در سیاست ها، برنامه ریزی و اجرای تمام عملیات صلح، فعالیت های انسان دوستانه و اقدامات بازسازی پرداخته شود.

اقدامات پیشنهادی دبیرکل:

- بر میزان نقض حقوق بشر زنان و دختران هنگام درگیری های مسلحانه واقف باشید، و مطمئن شوید که آگاهی از این نقض حقوق عاملی در برنامه ریزی و اجرای تمام عملیات پشتیبانی از صلح باشد.

- منابع محلی اطلاعات درخصوص آثار درگیری های مسلحانه، آثار مداخلات عملیات صلح بر زنان و دختران و نقش و مشارکت زنان و دختران در مناقشات را با ایجاد تماس های منظم با گروه ها و شبکه های زنان و دختران شناسایی کنید و مورد استفاده قرار دهید.

چارچوب حقوقی بین‌المللی

• حقوق بین‌المللی برای حمایت از زنان و دختران هنگام درگیری‌های مسلحانه چارچوبی را مقرر کرده است: این چارچوب شامل حقوق بین‌المللی انساندوستانه، حقوق بشر بین‌المللی، حقوق جزای بین‌المللی، و حقوق بین‌المللی پناهندگان است.

• حقوق انساندوستانه بین‌المللی که مقررات ناظر بر مناقشات و حمایت از نظامیان و غیرنظامیان را مقرر می‌کند با حمایت از زنان و دختران در درگیری‌های مسلحانه ارتباط موضوعی مهمی دارد. کنوانسیون‌های چهار گانه ژنو در سال ۱۹۴۹ و دو پروتکل الحاقی آن‌ها به تاریخ ۱۹۷۷ به حمایت از قربانیان در درگیری‌های مسلحانه می‌پردازند.

• حقوق بشر بین‌المللی نیز در زمان درگیری‌های مسلحانه کاربرد دارد. حمایت‌های مقرر طبق حقوق بشر بین‌المللی در خصوص زنان و دختران براساس عدم تبعیض کاربرد دارد. اسناد کلیدی حقوق بشر شامل کنوانسیون حذف تمام شکل‌های تبعیض علیه زنان است که به طور خاص به قاچاق زنان و بهره‌کشی از فحشا در زنان می‌پردازد.

• قاچاق انسان به طور جامع تحت پوشش کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه جرایم سازمان یافته فراملی و پروتکل‌های تکمیلی آن است که هنوز لازم‌الاجرا نشده‌اند.

• دختران از حمایت‌های خاص مقرر برای کودکان بهره می‌برند که در کنوانسیون حقوق کودک و پروتکل‌های اختیاری آن در خصوص فروش کودکان، فحشا در کودکان و هرزه‌نمایی کودک و شرکت کودکان در درگیری‌های مسلحانه قید شده‌اند.

• حقوق جزای بین‌المللی نیز در خصوص جرایم علیه زنان و دختران طی درگیری‌های مسلحانه، به ویژه جرایم مربوط به خشونت‌های جنسی از اهمیت روزافزون برخوردار است. تعبیر حساس به جنسیت از تعریف پناهندگان مندرج در کنوانسیون مربوط به وضعیت پناهندگان مورخ ۱۹۵۱ به زنان و دختران اجازه می‌دهد بر اساس اذیت و آزارهای مبتنی برجنسیت، شامل خشونت‌های جنسی، پناهندگی درخواست کنند.

• طی دهه گذشته، چارچوب قانون بین‌المللی گسترش یافته تا به برخی از جنایات خاص مانند تجاوز، فحشای اجباری، قاچاق و بردگی بپردازد که زنان و دختران در درگیری‌های مسلحانه آن‌ها را تجربه می‌کنند. به این جنایات در قالب تعاریف جنایات جنگی، جنایت علیه بشریت و به عنوان اجزای نسل‌کشی و همچنین شکنجه پرداخته می‌شود. این نوع جرایم در قوانین حاکم بر دادگاه بین‌المللی یوگسلاوی سابق و رواندا، اساسنامه رم درخصوص دیوان‌کیفری بین‌المللی و اساسنامه دادگاه ویژه سیرالئون گنجانده شده‌اند.

• اسناد موسس دادگاه‌های بین‌المللی مقرراتی برای تضمین اعمال عدالت حساس به جنسیت شامل تدابیر حمایت از قربانی و شاهدان را در بر می‌گیرد. اساسنامه رم حاوی مقرراتی برای حضور قضات مرد و زن به طور عادلانه و برای تضمین در دسترس بودن تخصص حقوقی در خصوص مسایل خاص از قبیل خشونت علیه زنان و کودکان است.

• از طریق اعلام بین‌المللی اینکه فعالیت‌هایی که در جنگ‌های داخلی انجام می‌شوند عملی مجرمانه محسوب می‌شوند که بطور بین‌المللی قابل مجازات خواهند بود و ابتکارات آئین‌نامه‌ای که به نیازهای خاص زنان و دختران می‌پردازند، چارچوب حقوق بین‌الملل به طور فزاینده به وضعیت اسفناک زنان و دختران در درگیری‌های مسلحانه و پیامدهای آن‌ها - به ویژه در ارتباط با خشونت جنسیتی - می‌پردازد. تعیین مسئول صدور دستور انجام بسیاری از جرایم مربوط به خشونت‌های جنسی علیه زنان و دختران باعث شده است فرهنگ بخشودگی مجازات‌ها تضعیف شود که این خود پیشرفتی قابل ملاحظه است.

• علاوه برخشونت جنسی، سایر جوانب مهم وضعیت اسفناک زنان و دختران در درگیری‌های مسلحانه باید در نظام حقوقی به طور رسمی شناسایی و مورد تأکید قرار بگیرد. رعایت ضوابط بین‌المللی باید از طریق تلاش‌های انجام شده برای انتشار این ضوابط و مجازات مرتکبین خشونت‌ها بهبود یابند. به دلیل ماهیت تغییر یافته مناقشات، که در آن‌ها فعالان غیردولتی،

نیروهای شبه نظامی و کودکان در جنگ درگیر هستند و زنان و دختران به طور مستقیم مورد هدف قرار می‌گیرند، به اقدامات پیشگیرانه باید بسیار بیشتر توجه شود چون بسیاری از فعالان ممکن است از قوانین بین‌المللی مطلع نباشند یا ممکن است به طور علنی از آن‌ها سرپیچی کنند یا آن‌ها ندیده بگیرند.

اقدامات پیشنهادی دبیرکل:

- موارد نقض حقوق بشر زنان و دختران را محکوم کنید؛ برای پایان دادن به تمام این موارد کلیه اقدامات لازم را انجام دهید؛ از طرفین درگیر در مناقشه بخواهید به تمام تعهدات خود طبق اصول حاکم در حقوق انسان دوستانه بین‌المللی، حقوق حقوق بشر و حقوق پناهندگان عمل کنند.
- مطمئن شوید که مقررات عفو مندرج در موافقت‌نامه‌های حل و فصل مناقشات، مصونیت و بخشودگی تمام جنایات جنگی، جنایت علیه بشریت و نسل‌کشی شامل جنایات مبتنی برجنسیت را شامل نشوند.
- با استفاده از مکانیزم‌های قضایی که شورای امنیت به عنوان بخشی از ترتیبات حل و فصل اختلافات ایجاد کرده است میزان تعبیر و کاربرد چارچوب حقوقی بین‌المللی حساس به جنسیت را پایش نمایید.
- مطمئن شوید دادگاه‌های آتی بر اساس قوانین عمل کنند و قضات و مشاورینی داشته که در خصوص مسایلی چون نقض حقوق زنان و دختران دارای تجربه حقوقی لازم باشند.

فرآیندهای صلح

- بدون مشارکت زنان و دختران و گنجاندن چشم‌اندازهای جنسیتی در فرآیندهای رسمی و غیررسمی صلح، صلح پایدار ایجاد نخواهد شد.
- زنان از دیرباز در اعمال نفوذ و سازماندهی صلح و خلع سلاح فعال بوده‌اند. گروه‌های زنان متشکل از عامه مردم، جبهه‌های چند حزبی و قومی تشکیل داده‌اند، صلح را ترویج می‌کنند و اقدامات آشتی‌جویانه انجام می‌دهند. آنان حذف تسلیحات کشتار جمعی را درخواست کرده‌اند، علیه سلاح‌های کوچک مبارزات تبلیغاتی انجام داده‌اند، در برنامه‌های جمع‌آوری سلاح‌ها شرکت کرده‌اند و اطلاعاتی درباره مین‌های زمینی منتشر کرده‌اند. مادران گرد هم آمده‌اند تا از سرنوشت فرزندان "مفقودالثر" خود مطلع شوند یا از اعزام اجباری فرزندان خود به خدمت یا اعزام آنان به جنگ جلوگیری کنند.
- جنبش‌های صلح زنان اغلب بر تجارب مشترک متمرکز هستند و در سرتاسر جبهه‌های مختلف همبستگی ایجاد می‌کنند که باعث می‌شود توصیف دشمن، به عنوان «دیگری» مشکل باشد. نگرانی‌های این گروه‌ها درخصوص فرزندان‌شان و سایر اعضای خانواده به آنان مشروعیت اجتماعی می‌بخشد و با زنان طرف مورد مناقشه ارتباط بوجود می‌آورد. در نتیجه، زنان گاهی از مردان در ابراز نگرانی در خصوص مناقشه مشکلات کمتری دارند.
- گروه‌ها و شبکه‌های زنان در سطوح منطقه‌ای و زیر منطقه‌ای کارشان را آغاز کرده‌اند. برای مثال، کمیته زنان آفریقا درخصوص صلح و توسعه که در سال ۱۹۹۹ آغاز به کار کرد، بر ترویج حل و فصل مناقشات در تعدادی از کشورهای آفریقایی متمرکز است. شبکه صلح زنان رودخانه مانو، زنان اهل گینه، لیبیا و سیرالئون را گرد هم می‌آورد.
- مشاوره با گروه‌ها و شبکه‌های زنان می‌تواند در خصوص مناقشات شناخت لازم ارائه دهد. درک هنجارها و رسوم جنسیتی در یک جامعه می‌تواند اطلاعات مهم برای نخستین هشدارها تامین کند. ولی سازمان‌های بین‌المللی همواره دانش، تجربه و دخالت غیر رسمی در فرآیندهای صلح را به رسمیت نشناخته و مورد استفاده قرار نداده‌اند. هیئت‌های ارزیابی تقریباً فقط بر احزاب سیاسی و سایر فعالان سیاسی رسمی متمرکز هستند.
- فعالیت‌های غیررسمی زنان برای صلح به ندرت در فرآیندهای رسمی صلح منعکس می‌شوند. زنان اغلب از فرآیندهای رسمی صلح کنار گذاشته می‌شوند چون تصمیم‌گیرنده، رهبران نظامی یا جنگجو نیستند یا گاهی به این دلیل که فرض می‌شود از مهارت لازم برخوردار نیستند. فرآیندهای صلح ابعاد جنسیتی را در نظر نمی‌گیرند و نگرانی‌های اصلی زنان همیشه به میز مذاکره راه نمی‌یابند.
- سازمان‌های محلی صلح ممکن است در برابر مشارکت و دخالت زنان از خود مقاومت نشان دهند. هریک از گروه‌ها که به فعالیت‌های صلح آمیز می‌پردازند می‌توانند در خصوص نقش‌های مناسب زنان در جامعه فرضیاتی را مجدداً ایجاد کنند. هرگاه از زنان دعوت شود به گروهی ملحق شوند، ممکن است از تصمیم‌گیری کنار گذاشته و به انجام وظایف «خانه‌داری» تنزل درجه داده شوند.
- با این حال حضور مذاکره‌کنندگان زن تضمین‌کننده این نیست که مسایل برابری جنسیتی در دستور کار صلح قرار داده خواهند شد. تمام فعالان در فرآیندهای رسمی صلح - مرد یا زن - برای جلب توجه به وضعیت اسفناک و نگرانی‌های زنان و مردان باید آگاهی و ظرفیت لازم را داشته باشند.
- انرژی و حضور فعالان‌های که زنان در فعالیت‌های غیررسمی نشان می‌دهند باید مهار شود و به مشارکت و نفوذ بیشتر در فرآیندهای رسمی تبدیل گردد. به منظور ایجاد ارتباط بین فعالیت‌های غیررسمی با فعالیت‌های رسمی صلح، ساز و کارهای لازم باید تهیه شوند. گروه‌ها و شبکه‌های زنان فقدان آموزش را محدودیت اساسی محسوب می‌کنند.
- اگر موافقت‌نامه‌های صلح به اهمیت برابری جنسیتی به صراحت نپردازند، جلب توجه به ابعاد جنسیتی و نگرانی‌های زنان در مرحله اجرایی ممکن است دشوار باشد- برای مثال در ارتباط با مقررات حقوق بشری در قوانین اساسی جدید، فرآیندهای انتخاباتی، اصلاحات اراضی و قوانین درخصوص خشونت‌های جنسی.

• شورای امنیت برنامه‌های صلح گروه‌ها و شبکه‌های زنان را به طور فزاینده‌ای مورد شناسایی قرار داده و از آن‌ها پشتیبانی می‌کند. شورای امنیت با گروه‌ها و شبکه‌های زنان در هیئت‌های نمایندگی در جمهوری دموکراتیک کنگو، کوزوو و سیرالئون ملاقات کرده است. از زمان تصویب قطعنامه ۱۳۲۵ تاکنون، اعضای شورا و نمایندگان زن سازمان‌های غیردولتی جلساتی داشته‌اند. نهادهای سازمان ملل متحد از فعالیت‌های غیررسمی صلح زنان حمایت کرده‌اند و در خصوص مهارت‌های لازم برای حل و فصل مناقشات و انجام مذاکرات آموزش لازم را تامین کرده‌اند.

اقدامات پیشنهادی دبیرکل:

• ابعاد جنسیتی را در شرح وظایف بازدیدهای شورای امنیت و هیئت‌های نمایندگی اعزامی آن به کشورها و مناطقی بگنجانید که درگیری‌ها در آن‌ها در جریان است؛ درخصوص وضعیت زنان و دختران در درگیری‌ها گزارشات توجیهی لازم درخواست کنید؛ متخصصان امور جنسیتی را هرگاه ممکن باشد در امور دخیل کنید؛ و در خصوص مشاوره با گروه‌ها و شبکه‌های زنان اطمینان خاطر لازم حاصل کنید.

• مطمئن شوید تمام توافقات صلح به عواقب آثار درگیری‌های مسلحانه بر زنان و دختران، مشارکت آنان در فرآیند صلح و نیازها و اولویت‌های آن پس از پایان درگیری‌ها پردازند.

• مطمئن شوید زنان به طور کامل در مذاکرات موافقت‌نامه‌های صلح در سطوح ملی و بین‌المللی شامل مشارکت از طریق تامین آموزش برای زنان و سازمان‌های زنان درباره فرآیندهای رسمی صلح، شرکت کنند.

عملیات حفظ صلح

• عملیات حفظ صلح از این پس به فعالیت‌های نظامی محدود نمی‌شوند یا فقط بر طرفین درگیر در جنگ متمرکز نمی‌شوند. این عملیات ممکن است ماموریت‌های گسترده برای کمک به انتخابات، پایش حقوق بشر و انجام وظایف عمومی داشته باشند. آن‌ها ممکن است به ایجاد نهادهای قانونی، ایجاد ساختارهای اداری، ایجاد برنامه‌های عملیات مین‌برداری، بازگرداندن پناهندگان به وطن و ارائه کمک‌های انسان دوستان کمک کنند. عملیات چند بعدی حفظ صلح نیروی بالقوه قابل ملاحظه‌ای برای پرداختن به مسایل جنسیتی دارند.

• عملیات حفظ صلح بر زندگی مردم آثار عمیق بر جای می‌گذارند. دختران و زنان، به همراه مردان و پسران، از امنیت بیشتر و پیشرفت در فرآیند صلح بهره‌مند می‌شوند. با متوقف کردن خشونت علیه زنان، شامل خشونت‌های جنسی، با تضمین این که نهادهای مجری قانون به این جنایات بپردازند، با تسهیل مشارکت زنان در انتخابات، عملیات حفظ صلح می‌توانند بر روابط و نابرابری‌های جنسیتی آثار مثبت داشته باشند.

• تعداد اندکی از قطعه‌نامه‌های شورای امنیت که ماموریت‌های هیئت‌های حفظ صلح را تعیین می‌کنند به زنان و دختران یا آثار خاص درگیری‌های مسلحانه و احیای پس از مناقشه بر آن‌ها اشاره می‌کنند. به عنوان بخشی از ماموریت نیروهای اعزامی هیچیک از این قطعه‌نامه‌ها تعهدی به برابری جنسیتی را بر نمی‌گیرند.

• ماموریت یک هیئت اعزامی باید تعهد به ترویج برابری جنسیتی از آغاز تا پایان دوره ماموریت را در بر بگیرد. به پشتیبانی و حمایت صریح عالی‌ترین مسئولین هیئت اعزامی نیاز است. کلیه کارکنان تخصصی باید آموزش ببینند تا قادر باشند ابعاد جنسیتی را در حوزه‌های کاری‌شان شناسایی و به آن‌ها بپردازند. ابعاد جنسیتی باید در تمام تشریفات عملیاتی استاندارد، دفترچه‌های راهنما، دستورالعمل‌ها و سایر اسنادی گنجانده شوند که عملکرد هیئت‌های حفظ صلح را هدایت می‌کند. دفتر سازمان ملل متحد برای عملیات حفظ صلح (DPKO) در حال تهیه دستورالعمل‌های خاص و برنامه‌های آموزشی در خصوص ابعاد جنسیتی در کارهای روزانه تمام هیئت‌های اعزامی است.

• برخی هیئت‌های اعزامی واحدهای امور جنسیتی راه‌اندازی شده‌اند یا مشاوران امور جنسیتی منصوب کرده‌اند تا گنجاندن ابعاد جنسیتی در عملیات حفظ صلح را تسهیل کنند. نقش این متخصصان امور جنسیتی پشتیبانی از رهبری هیئت اعزامی در تضمین توجه مناسب به ابعاد جنسیتی و نگرانی‌های زنان است.

• زنان در عالی‌ترین سطوح تصمیم‌گیری‌ها در هیئت‌های حفظ صلح به ندرت حضور داشته‌اند. اولین زن نماینده ویژه از سوی دبیرکل در سال ۱۹۹۲ منصوب شد. اکنون که ده سال از آن تاریخ می‌گذرد، دو نماینده ویژه زن و دو معاون نماینده ویژه زن وجود دارند. اهداف مشخص برای افزایش تعداد نمایندگان ویژه زن باید محقق شوند.

• زنان در هیئت‌های حفظ صلح ممکن است به عنوان الگوی زنان محلی در جوامعی عمل کنند که زنان از دیرباز نقش‌های درجه دوم ایفا کرده‌اند. تعداد بیشتر زنان در نیروهای نظامی و پلیس نیز تماس با زنان را تسهیل خواهد کرد و اعتماد بین مردم محلی را پرورش خواهد داد.

• فحشا، اغلب به همراه قاچاق انسان، در مفهوم مداخلات بین‌المللی در حال افزایش است. به منظور جلوگیری از قاچاق انسان و سوءاستفاده جنسی از زنان اقدامات بیشتری در چارچوب عملیات حفظ صلح باید اتخاذ شوند. تمام هیئت‌های اعزامی دستور واضح و روشن دریافت کرده‌اند تا در باره هر نوع اتهام سوءاستفاده یا مزاحمت جنسی توسط پرسنل حافظ صلح به طور کامل تحقیق کنند تا مطمئن شوند مرتکبین به شیوه‌ای مقتضی مجازات شوند. به علاوه، دفتر سازمان ملل برای عملیات حفظ صلح در حال بررسی و بهبود آئین کاری خود در امور انضباطی است و از هیئت‌های اعزامی خواسته است ساز و کارهای پایش را به منظور تضمین فعالیت مناسب بهبود بخشند.

• تعدادی از عملیات حفظ صلح برای پرداختن به خشونت علیه زنان و دختران و قاچاق گام‌هایی برداشته‌اند. این اقدامات، فعالیت‌های آگاه‌سازی عموم، آموزش پلیس محلی، پشتیبانی از سازمان‌های محلی و تهیه ساز و کارهای خاص درون ساختارهای محلی اجرای قانون را در بر می‌گیرند.

- هیئت‌های حفظ صلح در بوسنی و هرزگووین، کوزوو و تی مور شرقی برای ارتقای توازن جنسیتی در نیروی پلیس محلی تلاش کردند و نیروهای پلیس جدید با سازماندهی جدید برای خشونت‌های خانوادگی و قاچاق زنان و دختران آموزش دادند. هیئت‌های اعزامی در کوزوو و تی مور شرقی نیز از مشارکت بیشتر زنان در ساختارهای دولتی و اداری از طریق آموزش و ظرفیت سازی حمایت کردند.

- نیروهای حفظ صلح، به منظور درک آثار خاص درگیری‌های مسلحانه و تاثیر عملیات حفظ صلح به زنان و دختران می‌توانند از تماس با جامعه مدنی شامل سازمان‌ها و شبکه‌های زنان بهره‌مند شوند.

اقدامات پیشنهادی دبیرکل

- ابعاد جنسیتی را در ماموریت‌های تمام نیروهای حفظ صلح، شامل مقررات لازم برای پرداختن نظام مند به این مسئله در تمام گزارشات تسلیمی به شورای امنیت، بگنجانید.

- درخواست نمایید تمام داده‌های جمع‌آوری شده در خصوص عملیات صلح به گونه ای نظام مند بر اساس جنسیت و سن تفکیک شوند و داده‌های خاص در باره وضعیت زنان و دختران ارائه دهید.

- منابع مالی و انسانی لازم برای گنجاندن امور جنسیتی، شامل ایجاد واحدهای امور جنسیتی یا مشاورین امور جنسیتی در عملیات چند بعدی حفظ صلح و فعالیتهای ظرفیت سازی و همچنین پروژه‌های هدفمند برای زنان و دختران به عنوان بخشی از بودجه هیئت‌های اعزامی تضمین کنید.

عملیات انسان دوستانه

- کارگزاری های انسان دوستانه در اقدامات مختلف حمایت، کمک و امداد رسانی شامل رفع نیازهای فوری و اساسی مردم برای سرپناه، غذا، آب، شرایط بهداشتی زندگی و مراقبت های پزشکی مشغول هستند. با توجه به راه های متعددی که با آن ها نگرانی های توسعه ای و انسان دوستانه با یکدیگر به تعامل می پردازند، و آثار دراز مدت اجتماعی - اقتصادی درگیری ها، گنجاندن نگرانی های زنان و دختران در طیف کامل عملیات اضطراری، از مراحل اولیه آن ها، امری مهم است.

- آثار منفی درگیری های مسلحانه کماکان زنان و دختران را در وضعیت ها و فعالیت های انسان دوستانه و اضطراری تحت تاثیر قرار می دهند و مخاطرات جدید ممکن است بوجود آیند. حمایت در برابر و جلوگیری از خشونت، توزیع مناسب امداد، و دسترسی به منابع عناصر حیاتی تضمین این امر هستند که کمک های انسان دوستانه نیازهای زنان و دختران را رفع کنند.

- باتوجه به این که غیرنظامیان اهداف و قربانیان اصلی مناقشات معاصر هستند و زنان و دختران به طور فزاینده مورد هدف قرار می گیرند، ضروری است عملیات انسان دوستانه سازوکارهای حمایتی حساس به جنسیت را تقویت کنند. نیازهای حمایتی زنان و دختران، و خطرات خاص تهدید کننده آن ها و خشونت هایی که تجربه کرده اند، با نیازها، خطرانی که مردان را تهدید می کنند و همچنین تجارب مردان و پسران تفاوت چشمگیر دارند. حمایت در برابر و جلوگیری از خشونت های مبتنی بر جنسیت و همچنین خشونت های جنسی پایش و گزارش تمام شکل های خشونت علیه زنان و دختران شامل خشونت های خانوادگی، و ایجاد سازوکارهای لازم برای پرداختن به نیازهای ایجاد شده ناشی از خشونت از قبیل نیاز به حمایت های مشاوره ای و پزشکی را ایجاب می کند.

- در هیئت های اعزامی که ماموریت دارند تحقیقات و ارزیابی های اولیه را انجام دهند به نیازها و اولویت های زنان و دختران باید توجه شود تا از این طریق به طور کامل در چارچوب های سیاستی، برنامه ریزی و راهبردهائی گنجانده شوند که فعالیت ها و اختصاص منابع را هدایت می کنند. ارزیابی صحیح مستلزم این است که داده ها در تمام بخش ها براساس جنسیت، سن و سایر گروه های مناسب تفکیک شوند تا آثار وضعیت بحرانی برگروه های خاص درک و پاسخ های مناسب شناسایی شوند.

- عدم شناسایی و پرداختن به نیازها و اولویت های خاص زنان و دختران در ارتباط با توزیع منابع و خدمات می تواند به سلامت و رفاه آنان آسیب جدی وارد کند. اگر نیازهای حمایتی زنان و دختران در نظر گرفته نشوند، هنگام انجام وظایف روزانه شان - از قبیل جمع آوری آب، هیزم و آذوقه - با خطرات خاص حمله و سوء استفاده جنسی مواجه خواهند شد. دسترسی نابرابر به کمک های امدادی، شامل دسترسی نابرابر ناشی از فساد یا سوء استفاده در نظام های توزیع، ممکن است زنان را مجبور کند برای دسترسی به کالا و خدمات اساسی به فحشا متوسل شوند.

- ثبت نام پناهندگان و آوارگان تحت نام سرپرست مرد خانوار می تواند به حذف زنان از دسترسی به کالاها و خدمات اساسی، برنامه های آموزشی، فرصت های اقتصادی و اشتغال، و مدیریت و اداره پروژه ها منجر شود. برای این که زنان و دختران به آموزش فنی و حرفه ای، اعتبار و فعالیت های درآمدزا دسترسی داشته باشند باید فرصت های لازم ایجاد شوند.

- کارگزاری های انسان دوستانه سیاست ها، راهبردها و دستورالعمل های بسیاری تهیه کرده اند تا تضمین شود کلیه کارکنان عملیات انسان دوستانه به ابعاد جنسیتی و نیازهای زنان به طور مستمر بپردازند. کاربرد بیشتر و نظام مند این سیاست ها، راهبردها و دستورالعمل ها باید تضمین شود. سازوکارهای پایش و تعهدپذیری باید ایجاد شوند.

- کارگزاری های کمک رسان به طور فزاینده از اهمیت دخیل کردن زنان در طراحی و مدیریت اردوگاه ها، به ویژه در توزیع ملزومات امداد رسانی، و همچنین از شناسایی و کار کردن بر اساس ظرفیت ها و مهارت های زنان و مردان آگاه می شوند. به عنوان معلم، پرستار و کارکنان امور اجتماعی، زنان می توانند در موفقیت عملیات انسان دوستانه نقش داشته باشند.

- با این حال، بجای گنجاندن کامل نگرانی های زنان و دختران در برنامه های موجود، بسیاری از کارگزاری ها کماکان بر پروژه های خاص برای زنان و دختران متمرکز هستند. به پایش توزیع منافع یا آثار

مداخلات مربوط به مسائل حساس به جنسیت به اندازه کافی توجه نمی شود. آموزش برای کلیه کارکنان و انتصاب متخصصان امور جنسیتی به عنوان ابزار مؤثر برای بهبود میزان توجه به نیازها و اولویت‌های زنان و دختران شناخته شده‌اند.

- گزارش‌های اخیر سوءاستفاده‌های جنسیتی از پناهندگان توسط کارکنان امور انسان دوستانه در غرب آفریقا نیاز به آئین‌های کاری و تدابیر انضباطی دقیق‌تر، مشخص‌تر و سختگیر را منعکس می‌کند. «طرح کار» برنامه‌ای مثبت برای پرداختن به بهره‌برداری و سوءاستفاده جنسی است که توسط «ستاد ویژه کمیته دائمی بین آژانسی برای حمایت در برابر بهره‌برداری و سوءاستفاده جنسی در بحران‌های انسان دوستانه» تهیه شده است. از آژانس‌های انسان دوستانه انتظار می‌رود که اصول و استانداردهای رفتاری «طرح کار» را در تمام آئین‌های کاری و قوانین پرسنلی، استانداردهای اداری و پرسنلی و موافقت‌نامه‌های منعقد شده با شرکا و پیمانکاران بگنجانند.

اقدامات پیشنهادی دبیرکل:

- مطمئن شوید کارگزاری‌های سازمان ملل و سایر سازمان‌های بین‌المللی، سازمان‌های منطقه‌ای و سازمان‌های غیردولتی به جمعیت نیازمند، به ویژه زنان و دختران دسترسی بی‌خطر و آزاد داشته باشند.
- میزان مشارکت زنان و دختران را افزایش دهید، از ظرفیت‌های آنان به طور کامل استفاده کنید، و به نیازها و اولویت‌های آنان در مراحل اولیه برنامه‌ریزی و ارائه خدمات در بحران‌های انسان دوستانه توجه کنید.

بازسازی و بازپروری

- دوره انتقالی پس از درگیری ها در صورتی فرصتی برای ایجاد جامعه‌ای دموکراتیک و برابر مهیا خواهد کرد که نیازها و اولویت‌های مختلف زنان و مردان در کلیه مراحل در نظر گرفته شوند. تلاش‌های بازسازی باید بر اساس اصول حقوق بشر و آگاهی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های جنسیتی موجود انجام شوند. تبعیض و نابرابری‌های جنسیتی می‌توانند پس از مناقشات ادامه یابند و عمیق‌تر شوند و نیروی بالقوه زنان و مردان برای مشارکت در و بهره‌مند شدن از فرآیندهای بازسازی و بازپروری را کاهش دهند. معمولاً مردان بیشتر از زنان به منابع دسترسی دارند، در زندگی عمومی مشارکت بیشتری دارند، از تحصیلات بیشتری برخوردارند و بر منابع کنترل بیشتری دارند.

- فرآیندهای اصلاحات قانون اساسی طی دوره بازسازی فرصت‌هایی برای ایجاد اصول غیرتبعیض‌آمیز و برابری جنسیتی فراهم می‌کنند. اصلاح قوانین باید موجب شود مقررات تبعیض‌آمیز در حوزه‌هایی مانند ملیت، حقوق مالکیت یا ارث حذف شوند و همچنین باید به خشونت علیه زنان نیز بپردازد. ترویج قوه قضائیه حساس به جنسیت برای از بین بردن جانبداری جنسیتی در دادگاه‌هایی لازم است که حقوق زنان را محدود می‌کنند و تبعیض و نابرابری را تداوم می‌بخشند. جرائم ناشی از نقض قوانین حقوق بشر و انسان دوستانه بین‌المللی که علیه زنان و دختران انجام می‌شوند ممکن است ، حداقل به صورت جزئی، به دلیل ندیده گرفتن حقوق آنان بخشوده شوند. به دلیل ترس از اقدامات تلافی جویانه مردانی که علیه آنان باید شهادت دهند، ممکن است زنان و دختران در دسترسی به کمیسیون‌های حقیقت یاب یا سایر تشریفات قانونی با مشکل مواجه شوند.

- ایجاد نظام‌های انتخاباتی باید انتخابات عادلانه و آزاد و حق رای برای همه را تضمین کند. اگر زنان در پی احراز مقامات دولتی هستند، ممکن است از حقوق کامل برای مشارکت سیاسی برخوردار نشوند و یا با مقاومت مواجه شوند. تدابیر خاص، شامل سهمیه‌بندی و آموزش برای زنان به عنوان رای دهنده و نامزد انتخاباتی، و فعالیت‌های آگاه سازی عمومی برای تضمین این که زنان بتوانند واقعاً حقوق خود را اعمال کنند، ممکن است ضروری باشد.

- هنگام سازمان‌دهی مجدد نهادهای نظامی و پلیس به استخدام زنان نیز باید توجه شود. ضروری است این نیروها قوانین بین‌المللی انسان دوستانه و معیارهای حقوق بشر را رعایت کنند چون آن‌ها اغلب درگیر موارد مختلف نقض حقوق بشر زنان و دختران شامل خشونت‌های جنسی هستند.

- بازسازی جامعه مدنی پشتیبانی و تقویت سازمان‌های غیردولتی محلی را در بر می‌گیرد. علاوه بر محدودیت‌های کلی فراروی این سازمان‌ها، شامل فقدان قوانین مناسب، سازمان‌های غیردولتی زنان با موانع دیگری از قبیل تردید در باره نگرانی‌های خاص زنان و توانایی آن‌ها برای سازمان‌دهی درخصوص این نگرانی نیز مواجه هستند.

- به دلیل تفاوت‌ها و نابرابری‌ها در ارتباط با موقعیت آن‌ها در اقتصاد، مهارت‌های فنی و حرفه‌ای و پیشینه تحصیلی، توزیع مسئولیت‌های خانوادگی و الگوهای تحرک زنان و مردان به طور متفاوت تحت تاثیر اصلاحات اقتصادی قرار می‌گیرند. فقدان فرصت‌های لازم برای اشتغال زنان در اقتصاد رسمی و همچنین غیر رسمی باید در نظر گرفته شوند. موانع قانونی و اجتماعی تحصیل و اشتغال زنان و دختران با پایان مناقشات از بین نمی‌روند و برای غلبه بر این موانع به قوانین و سایر ملاحظات هدفمند نیاز است.

- کاهش و برچیدن خدمات اجتماعی که منابع مالی آن‌ها را دولت تامین می‌کند فشارهای وارده بر بخش خصوصی برای انجام این وظایف را افزایش می‌دهد که این نیز به افزایش قیمت‌ها یا عدم موجود بودن خدمات و درخواست‌های بیشتر از زنان برای جبران خدماتی منجر می‌شود که از بین رفته‌اند. اختلال در شبکه‌های اجتماعی ناشی از مناقشات در تعداد رو به رشد گروه‌های حاشیه‌نشین شامل زنان بیوه ، یتیم‌ها و معلولین جنگی، کودکان سرباز سابق و کودکان سرپرست خانوار نقش دارد. بازسازی بخش‌های اجتماعی آسیب دیده یا تخریب شده، شامل خدمات بهداشتی، آموزشی و اجتماعی، برای پشتیبانی و التیام و انسجام بلند مدت اجتماعی ضروری است. مشاوره باید حساس به جنسیت و فرهنگ باشد، تخصص محلی را دخیل سازد و بر اساس واقعیت‌های محلی باشد.

- منابع ناکافی و به حاشیه کشاندن مداخلات هدفمند برای زنان و همچنین فقدان توجه نظام مند به ابعاد جنسیتی در سیاست‌ها، راهبردها و فعالیت‌ها مانع پیشرفت در ترویج برابری جنسیتی در فرآیندهای بازسازی می‌شود.

اقدامات پیشنهادی دبیرکل:

- راهبردها و طرح‌های کاری واضح (با اهداف و جدول‌های زمانی) در خصوص ابعاد جنسیتی در برنامه‌های بازسازی و بازپروری شامل سازوکارهای پایش تهیه کنید و به وضعیت زنان و دختران در ارزیابی نیازها، برنامه‌های ارزیابی و اجرایی برای کلیه بخش‌ها توجه کنید؛ فعالیت‌های هدفمند با منابع مناسب تهیه کنید که بر محدودیت‌های خاصی متمرکز است که فراروی زنان و دختران قرار دارند.
- مطمئن شوید، در تلاش‌هایی که برای تامین مالکیت محلی برای بازسازی انجام می‌شوند، به ویژه در سطوح تصمیم‌گیری، گروه‌ها و شبکه‌های زنان نیز دخیل باشند.
- موانع اجتماعی و حقوقی تحصیل و اشتغال زنان و دختران را از طریق مداخلات تسهیل کننده و هدفمند شناسایی و به آن‌ها بپردازید.
- مطمئن شوید توجه به چشم‌اندازهای جنسیتی در بازسازی اقتصادی شامل تجزیه و تحلیل تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی اقتصادی از دیدگاه جنسیتی و همچنین مشارکت افزوده زنان در تصمیم‌گیری‌ها باشد؛ و چشم‌اندازهای جنسیتی را مطابق با نتایج کنفرانس بین‌المللی تامین منابع مالی برای توسعه (۲۰۰۲) در کلیه اقدامات حمایتی از فرآیندهای بودجه ملی، بکنجانب.

خلع سلاح، رفع بسیج عمومی و ادغام مجدد

• خلع سلاح، رفع بسیج عمومی و ادغام مجدد اجزای کلیدی فرآیندهای صلح و بهبودی پس از درگیری‌ها هستند. برنامه‌ها باید بر اساس درک جامع‌تر از این باشند که رزمندگان - زنان و دختران و همچنین مردان و پسران - چه کسانی هستند و تأیید این موضوع که لازم است اشخاصی که در نیروهای مسلح حضور داشتند نیز، حتی اگر واقعاً رزمنده نبودند، در برنامه‌ها گنجانده شوند. اکثر برنامه‌های رفع بسیج عمومی و ادغام مجدد فقط بر افراد ذکور بزرگسال متمرکز هستند که مطابق با تعریف بین‌المللی سرباز هستند. به علاوه، این نوع برنامه‌ها گروه "دنباله‌روهای اردوگاه‌ها" - یعنی زنان و دخترانی در گروه‌های مسلح که به اجبار به بردگی جنسی روی آورده‌اند یا به عنوان خدمتکار، کارگر کشاورزی، پیام‌رسان و مشابه آن‌ها به کار می‌روند - را ندیده می‌گیرند.

• چارچوبی جامع‌تر برای به رسمیت شناختن نقش کودکان سرباز تهیه شده است که کودکانی که اسلحه حمل نمی‌کنند ولی در سایر ظرفیت‌ها بخشی از نیروهای مسلح هستند - از قبیل آشپز، باربر و قاصد - را در نظر می‌گیرد. این چارچوب همچنین شامل دخترانی است که برای مقاصد جنسی استخدام شده و به اجبار ازدواج کرده‌اند.

• زنان از دیرباز در اعمال نفوذ و ترویج خلع سلاح نقشی کلیدی ایفا کرده‌اند. به دلیل خطراتی که تشدید یافته و امنیت شخصی زنان را به دلیل تکثیر سلاح پس از درگیری‌ها تهدید می‌کنند، فعالیت‌های خلع سلاح برای زنان دارای اهمیت به سزائی است. مشاوره با گروه‌های زنان می‌تواند اغلب اطلاعات مهم درباره سلاح‌ها، انبارهای مخفی تسلیحات و سایر خطرات فراهم آورد. گروه‌های زنان می‌توانند از فعالیت‌های تبلیغاتی به منظور تشویق مبارزان برای زمین گذاشتن سلاح‌های خود و برنامه‌های جمع‌آوری و انهدام عمومی تسلیحات پشتیبانی کنند. گاهی به عنوان مشوق تسلیم سلاح‌ها پرداخت‌های نقدی یا غیرنقدی انجام می‌شود. مردان و همچنین زنان باید به این مشوق‌ها دسترسی داشته باشند.

• چون زنان و دختران اغلب به عنوان مبارزان سابق شناخته نمی‌شوند، ممکن است در سرتاسر فرآیند رفع بسیج عمومی تبعیض وجود داشته باشد. این تبعیض شامل فرآیند غربال‌گری، دسترسی به گواهی‌نامه رفع بسیج یا دفترچه ترخیص از خدمت، دریافت مشوق‌ها (مانند پول، غذا، پوشاک، سرپناه، ابزار، آموزش) و طراحی پادگان‌ها و برنامه‌های رفع بسیج عمومی را در بر می‌گیرد. مسایل امنیتی - شامل مسایل مربوط به وظایف روزانه مانند جمع‌آوری آب، هیزم و آذوقه و دسترسی به سرپناه، غذا، مراقبت‌های بهداشتی و تفریح و سرگرمی - باید به صورت حساس به جنسیت مورد رسیدگی قرار بگیرند. با این که خانواده‌ها اغلب مبارزان سابق را تا مناطق اجتماع مبارزان همراهی می‌کنند و مسکن‌های موقت پیرامون پادگان‌ها ایجاد می‌کنند، در خصوص این خانواده‌ها هیچ سیاست واضح و روشن وجود ندارد. نوع پشتیبانی که خانواده‌ها می‌توانند دریافت کنند و ضوابط احراز شرایط لازم برای دریافت خدمات بخوبی تعیین نشده‌اند.

• زنان و دختران نوجوان نیز ممکن است از اسیرکنندگان سابق در فرآیند رفع بسیج عمومی حمایت درخواست کنند. بسیاری از زنان یا دختران که به زور به عنوان «همسر» باید کار می‌کردند، مجبور بوده‌اند اسیرکنندگان خود را تا پادگان‌ها و اردوگاه‌ها همراهی کنند. این زنان و دختران ممکن است با نوزادان خود که در اسارت به دنیا آمده‌اند مسافرت کنند. اردوگاه‌ها یا در نظر گرفتن نیازهای این گروه‌ها طراحی نشده‌اند. در این وضعیت، زنان و دختران ممکن است به این نتیجه برسند که غیر از ماندن با اسیرکنندگان‌شان که پول، کالا و آموزش دریافت کرده‌اند، گزینه دیگری ندارند. گاهی زنانی که ربوده شده‌اند جزو آخرین اشخاصی هستند که باید آزاد شوند به این دلیل که آن‌ها «جایزه» و مایملک اسیرکنندگان‌شان محسوب می‌شود و بیگاری آن‌ها ارزش دارد. در سایر موارد، پس از این که رفع بسیج عمومی آغاز شد زنان و دختران تنها و بی‌کسرها می‌شوند.

• برنامه‌های رفع بسیج عمومی برای کودکان سرباز، نادر و بر نیازهای پسران متمرکز هستند. این برنامه‌ها، به استثنای چند مورد خاص، تجارب دختران در نیروهای در حال جنگ و الزامات اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی و روانی حاصله را در نظر نمی‌گیرند.

• زنان می‌خواهند به برنامه‌هایی که هدف آن‌ها ادغام مجدد اجتماعی و اقتصادی جنگجویان سابق است دسترسی کامل داشته باشند. به علاوه، مشاوره و حمایت از جنگجویان سابق زن یا زنانی که از خشونت‌های شدید جنسیتی و خشونت‌های جنسی رنج برده‌اند ضرورت دارند.

• باتوجه به آثار درگیری‌ها بر ساختار و روابط خانوادگی، درک آثار رفع بسیج عمومی و ادغام مجدد بر زندگی خانوادگی از عناصر مهم برنامه‌های ادغام مجدد است. ممکن است زنان از کار اخراج شوند، خشونت‌های خانوادگی ممکن است افزایش یابند و ممکن است خطر بیماری‌هایی مانند بیماری ایدز و ویروس آن که از طریق روابط جنسی قابل انتقال هستند، و از طریق شوهران از جنگ بازگشته خود به آنان منتقل می‌شود، زنان را تهدید کنند.

اقدامات پیشنهادی دیرکل:

• نیازها و اولویت‌های زنان و دختران که جنگجوی سابق هستند، «پیروان اردوگاه‌ها» و خانواده‌های جنگجویان سابق را در طراحی و اجرای برنامه‌های خلع سلاح، رفع بسیج عمومی و ادغام مجدد شامل طراحی اردوگاه‌ها، توزیع منافع، و دسترسی به منابع و خدمات اساسی از قبیل غذا، آب، مراقبت‌ها و مشاوره بهداشتی بگنجانید تا موفقیت این برنامه‌ها و مشارکت و دسترسی کامل به منافع برای زنان و دختران تضمین شود.

• تعداد برنامه‌های مربوط به کودکان سرباز را افزایش دهید و در این برنامه‌ها به وضعیت خاص و نیازهای دختران سرباز کاملاً توجه نمائید و ابزارهای حمایت از کودکان سرباز، شامل دخترانی که به برنامه‌های خلع سلاح، رفع بسیج عمومی و ادغام مجدد وارد نمی‌شوند را شناسایی کنید.

• آثار درگیری‌های مسلحانه و آوارگی بر روابط خانوادگی را مشخص کنید و درباره مخاطرات ناشی از خشونت‌های خانوادگی روزافزون، به ویژه در خانوارهای جنگجویان سابق، آگاهی لازم را بوجود آورید، و برنامه‌هایی در خصوص جلوگیری از خشونت‌های خانوادگی تهیه کنید که هدف آن‌ها خانواده‌ها و جوامع و به ویژه جنگجویان سابق هستند.

بیانیه ریاست شورای امنیت

در چهار هزار و ششصد و چهل و یکمین جلسه شورای امنیت که در تاریخ ۳۱ اکتبر ۲۰۰۲ در خصوص دومین سالگرد تصویب قطعنامه ۱۳۲۵ (۲۰۰۰) مورخ ۳۱ اکتبر ۲۰۰۰ تحت عنوان «زنان، صلح و امنیت» برگزار شد، ریاست شورای امنیت بیانیه زیر را از طرف شورا قرائت نمود:

“ شورای امنیت بر تعهد خود برای ادامه و اجرای کامل قطعنامه ۱۳۲۵ (۲۰۰۰) مجدداً تأکید می‌کند و از توجه فزاینده ای که طی دو سال گذشته بر وضعیت زنان و دختران در درگیری‌های مسلحانه اعمال شده است استقبال می‌کند و بیانیه ریاست خود به تاریخ ۳۱ اکتبر ۲۰۰۱ (S/PRST/2001/31) و جلسات مورخ ۲۵ ژوئن ۲۰۰۲ و ۲۸ اکتبر ۲۰۰۲ به عنوان نموده‌های تعهدات خود را یادآوری می‌نماید.

“ شورای امنیت از گزارش دبیرکل درباره زنان، صلح و امنیت (S/2002/1154) استقبال و اعلام می‌کند قصد دارد توصیه‌های مندرج در آن را مطالعه کند. شورا همچنین از تلاش‌های نظام ملل متحد، کشورهای عضو، جامعه مدنی و سایر فعالان مربوط به منظور ترویج مشارکت مساوی زنان در صلح و امنیت استقبال می‌کند.

“ شورای امنیت کماکان از پیشرفت آهسته در انتصاب زنان به عنوان نمایندگان و فرستادگان ویژه دبیرکل نگرانی خود را اعلام می‌کند و از دبیرکل مصرانه می‌خواهد تعداد زنانی را که به عنوان نمایندگان عالی رتبه برای دستیابی به هدف کلی توازن جنسیتی عمل می‌کنند، افزایش دهد. شورا از کشورهای عضو مصرانه می‌خواهد کماکان نامزدهای خود را به دبیرکل ارائه دهند تا نام آن‌ها در پایگاه داده‌ها گنجانده شود.

“ شورای امنیت، با تأکید مجدد بر اهمیت گنجاندن جنسیت در عملیات حفظ صلح و بازسازی پس از درگیری‌ها، متعهد می‌شود چشم‌اندازهای جنسیتی را در مأموریت تمام نیروهای حفظ صلح بگنجانند و درخواست خود از دبیرکل مبنی بر تضمین این که تمام گزارش‌هایی که طبق این مأموریت‌ها به شورای امنیت تسلیم می‌شوند به گونه ای نظام مند به چشم‌اندازهای جنسیتی پردازند را تکرار می‌کند. شورا همچنین از دبیرکل درخواست می‌کند آموزش نظام مند کلیه پرسنل عملیات حفظ صلح در خصوص چشم‌اندازهای جنسیتی را تأمین کند و چشم‌اندازهای جنسیتی را در تمام فرایندهای عملیاتی استاندارد، دفترچه‌های راهنما و سایر دستورالعمل‌های عملیات حفظ صلح بگنجانند.

“ شورای امنیت ملاحظه می‌کند که ضروری است مشاورین در امور جنسیتی در سطوح مناسب عالی رتبه در مرکز منصوب شوند. شورا ملاحظه می‌کند در گنجاندن امور جنسیتی در سطح هیئت‌های نمایندگی، به ویژه از طریق ایجاد واحدهای جنسیتی و مشاورین امور جنسیتی پیشرفت‌هایی وجود داشته اند ولی به منظور تضمین این که گنجاندن امور جنسیتی در عملیات حفظ صلح و بازسازی پس از درگیری بتواند کامل و مؤثر باشد و به گونه ای نظام مند به کار رود، اقدامات بیشتری باید انجام شود.

“ شورای امنیت متعهد می‌شود چشم‌اندازهای جنسیتی را در شرح وظایف بازدیدها و هیئت‌های اعزامی خود بگنجانند که به کشورهای و مناطقی که درگیری در آن‌ها در جریان است اعزام می‌شوند. به این منظور، شورا از دبیرکل درخواست می‌کند پایگاه داده‌های متخصصان امور جنسیتی و همچنین گروه‌ها و شبکه‌های زنان در کشورهای و مناطقی راه‌اندازی کند که درگیری در آن‌ها جریان دارد و هرگاه لازم باشد متخصصان امور جنسیتی را در تیم‌ها قرار دهد.

“ شورای امنیت نقش حیاتی زنان در ترویج صلح، به ویژه در حفظ نظم اجتماعی و آموختن صلح را به رسمیت می‌شناسد. شورا کشورهای عضو و دبیرکل را تشویق می‌کند با گروه‌ها و شبکه‌های محلی زنان تماس منظم برقرار کنند تا از دانش آن‌ها در خصوص آثار درگیری‌های مسلحانه بر زنان و دختران شامل زنان و دختران قربانی یا جنگجویان سابق و عملیات حفظ صلح استفاده شود تا تضمین شود این گروه‌ها در فرایندهای بازسازی، به ویژه در سطوح تصمیم‌گیری، به طور فعال دخیل باشند.

“ شورای امنیت، با یادآوری قطعنامه‌های خود به شماره ۱۲۶۵ (۱۹۹۹)، ۱۲۹۶ (۲۰۰۰)، ۱۳۲۴ (۲۰۰۰) و ۱۳۷۹ (۲۰۰۱)، کشورهای عضو، نهادهای نظام ملل متحد، جامعه مدنی و سایر فعالان مربوط را تشویق می‌کند راهبردها و طرح‌های کاری واضح حاوی اهداف و جدول‌های زمانی در خصوص چشم‌اندازهای جنسیتی در عملیات انسان دوستانه، برنامه‌های بازپروری و بازسازی، شامل سازوکارهای پیش، تهیه کنند و همچنین فعالیت‌های هدفمند متمرکز بر محدودیت‌های خاص فراروی

زنان و دختران پس از خاتمه درگیری‌ها مانند فقدان حقوق ارضی و مالکیتی آنان و دسترسی و کنترل منابع اقتصادی تهیه کنند.

“ شورای امنیت ادامه بهره‌برداری جنسی زنان و دختران، شامل قاچاق انسان، در چارچوب عملیات حفظ صلح و فعالیت‌های انسان دوستانه را محکوم می‌کند و توسعه بیشتر و اجرای کامل مقررات اجرائی و انضباطی برای پیشگیری از این نوع بهره‌برداری را فرا می‌خواند. شورا تمام فعالان، به ویژه کشورهایی که نیروهای نظامی اعزام می‌کنند را تشویق می‌کند سازوکارهای پایش را ارتقا دهند و موارد رفتارهای ناشایست را به طور مؤثر بررسی و مجازات کنند.

“ شورای امنیت تمام موارد نقض حقوق بشر زنان و دختران هنگام درگیری‌های مسلحانه، استفاده از خشونت‌های جنسی، شامل استفاده به عنوان اسلحه راهبردی و تاکتیکی جنگ، را که، علاوه بر سایر خطرات، زنان و دختران را در خطر روز افزون ابتلا به بیماری‌های عفونی مانند بیماری ایدز و ویروس آن قرار می‌دهند که از طریق تماس‌های جنسی منتقل می‌شوند، محکوم می‌کند.

“ شورای امنیت تصمیم می‌گیرد به طور فعال این موضوع را پیگیری کند و از دبیرکل درخواست می‌کند گزارش پی‌گیری اجرای کامل قطعنامه ۱۳۲۵ را تهیه کند و آن را در اکتبر ۲۰۰۴ به شورای امنیت تسلیم کند.”